

Elena IANCU

Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, România

ASPECTE LITERARE REFLECTATE ÎN REVISTA „ROMÂNIA LIBERĂ” (OCTOMBRIE – DECEMBRIE 1978)

În „România liberă” [1], nr. 10 562 din 11 octombrie, în articolul intitulat *Poezia pe scenă*, Ion Drăgănoiu menționează că în cadrul Colocviului național de poezie, la Teatrului „Nottara”, poeții Ștefan Augustin Doinaș, Constanța Buzea, Ileana Mălăncioiu, Ioan Flora și Nichita Stănescu „și-au recitat versurile cu acea simplitate tulburătoare pe care numai autorul o poate imprima propriilor sale gânduri”. Anunțând alte reprezentări de acest tip, autorul consideră că „asemenea inițiative ar trebui urmărite cu atenție [și, de ce nu, înmulțite]”.

În numărul 10 567 al „României libere”, scriind despre *Peisajul liric actual*, Ion Drăgănoiu observă că „tuturor sentimentelor omului epocii noastre socialiste le corespund universuri lirice al poezilor din toate generațiile”. Inventarierea numelor, în abordarea „analitică” și „sintetică” pe care o întreprinde, îi include pe: Al. Philippide, Geo Bogza, Eugen Jebeleanu, Mihai Beniuc, Geo Dumitrescu, Ștefan Augustin Doinaș, Maria Banuș, Vasile Nicolescu, Nina Cassian, Nichita Stănescu, Marin Sorescu, Adrian Păunescu, Petre Stoica, Cezar Baltag, Ana Blandiana, Mihai Ursachi, Nicolae Prelipeanu, Constanța Buzea, Dorin Tudoran ș.m.a. Chiar dacă autorul face distincția dintre calitate și cantitate, afirmă că: „trebuie să ne îngrijim ca în mâinile lui [lectorului – n.n.] să ajungă acele cărți cu adevărat reprezentative pentru spiritul epocii noastre pătrunse de nobilele principii ale umanismului socialist”.

În „România liberă”, nr. 10 571, de sâmbătă, 21 octombrie, antologia lui Petru Homoceanu, *Poeți de la „Sămănătorul”*, cu un studiu introductiv semnat de Alexandru Piru, este considerată de Ion Dodu Bălan ca fiind *Un act de cultură folositor*.

În numărul 10 586, 8 noiembrie, miercuri, Dinu Săraru anunță apariția *Unei antologii a dramaturgiei românești. 1944-1977*, apărută sub coordonarea lui Valeriu Râpeanu, ce cuprinde două „mari” capitole: „Teatrul de inspirație istorică” și „Teatrul de inspirație contemporană”, afirmând că în această lucrare „niciun gen, nicio modalitate, nicio ipostază n-a rămas neilustrată”.

În numărul 10 604, miercuri, 29 noiembrie, în articolul intitulat *Literatura română a veacului de față parcurge un moment mare*, Boris Buzilă reproduce convorbirea avută cu Paul Anghel. Autorul, pe lângă precizarea pieselor în lucru și a dramei istorice *Regele desculț*, terminată, menționează, printre altele, că:

„orice cultură, dar, mai ales, culturile mici nu se pot explica decât numai prin imitarea altor culturi, că procesul de creștere al unei culturi se desfășoară doar în doi timpi – imitație și originalitate, imitația fiind termenul obligatoriu. [...] Cam așa stau lucrurile cu această discuție, care [...] pune în cauză o chestiune importantă pentru cultura română de azi, pentru destinul civilizației noastre de azi”.

În „România liberă”, nr. 10 617, de joi, 14 decembrie, Ion Murgeanu scrie despre *Jurnalul de bord al unui poet*, prezentând laudativ volumul lui A. E. Baconsky, *Corabia lui Sebastian*, și afirmând că aventura „pe mult legendara «corabie a nebunilor»” spune, făcând apel la text, „povestea păcatelor capitale și a multor nenumărate rătăcirii omenești”.

Tia Șerbănescu, în numărul 10 619, de sâmbătă, 16 decembrie, semnează articolul intitulat *Literatura, o confruntare deschisă cu exigențele sociale*, reproducând dialogul purtat cu Augustin Buzura. Dintre replicile prozatorului, ce evidențiază aprecierea scriiturii lui Rebreanu, a Hortensiei Papadat Bengescu, a lui Camil Petrescu, pe lângă detalierea propriului stil de lucru, „lesnicios”, și a proiectelor ce „așteaptă să vadă lumina tiparului”, se poate distinge următoarea:

„acum scriu, de fapt, refac, a doua oară, un roman despre tineri, despre mediul industrial. [...] Un om puternic nu se teme de propriile sale lipsuri. La fel, o societate puternică, cum e a noastră, nu se teme să-și vadă lipsurile. De fapt, viața însăși determină modul de a scrie al scriitorului. [...] Observația socială se împacă foarte bine cu analiza. Aceste două modalități încerc să le împac și eu”.

În numărul 10 621 din 19 decembrie, marți, convorbirea dintre Constantin Vișan și Edgar Papu are o concluzie: *Arta servește la educația omului, la înnobilarea lui, în spiritul epocii „contemporane”*.

În articolul *Poezia „fântânii cu stelele-n apă*”, „România liberă”, nr. 10 622, Dumitru Micu recenzează volumul lui Ion Dodu Bălan, *Neliniștea fântânii*, considerându-l „un fruct al maturității literare”, ce „relevă un poet autentic, și nu doar un critic cu posibilități lirice”.

Octavian Paler semnează articolul reflexiv numit *Arta și morala*, în „România liberă”, nr. 10 627, punctând că:

„în ce mă privește, voi prefera totdeauna un adevăr artistic imperfect, mediocrității corecte. Și, pe urmă, dacă etica are dreptul să judece istoria, cum spunea Camus, nu vād de ce ea ar fi un argument impur într-o judecată estetică. Avem nevoie și de etică pentru a ne feri în artă de greșeli. [...] Uneori, adevărurile trebuie să fie rostite vehement ca să fie bine înțelese. Cu atât mai mult atunci când secolul nostru nu poate evita duioșia, dar e gata să reducă totul la ea”.

În articolul *Viață pentru viață*, în „România liberă”, nr. 10 628 din 27 decembrie, miercuri, Ion Dodu Bălan recenzază romanul lui Ion Brad, *Raiul răspopiților*, considerându-l „unul dintre cele mai bune din ultimii ani”, căci se tratează de un „roman al unor sfâșietoare iubiri”, de un „roman descriptiv și psihologic, totodată, de elevată ținută etică și estetică, înfățișând o vastă problematică socială”. Voicu Bugariu prezintă apreciativ culegerea de cronici și eseuri *Jurnal de lectură* a lui C. Stănescu în articolul *O concepție clară asupra literaturii*, considerând ca fiind „semnificative” abordările critice ce vizează creațiile literare aparținându-le lui Mihail Sadoveanu, Nicolae Iorga și Marin Preda.

NOTE:

[1]. „România liberă”, Anul XXXVI, 1978, seria a IV-a, nr. 10 562- 10 628, organ al Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, cotidian, format tipografic A 2; 4/6 pagini; nu se precizează componența redacției.

BIBLIOGRAFIE:

„România liberă”, Anul XXXVI, 1978, seria a IV-a, nr. 10 562- 10 628, organ al Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, cotidian, format tipografic A 2; 4/6 pagini; nu se precizează componența redacției.

LITERARY ASPECTS REFLECTED IN "ROMÂNIA LIBERĂ" (OCTOBER - DECEMBER 1978)

Abstract: The aim of this paper is to summarize some major aspects regarding the interference of the political sphere with the aesthetic one identified in the literature belonging to the communist period as it is demonstrated by the periodicals of the time. Our interest is focused on the last three issues of the journal „România liberă”.

Keywords: literature, communism, indoctrination, influence.